

Veliko razočaranje

Medtem ko sta oba prejšnja ministrska predsednika, Cossiga in Forlani, smatrala za potrebno v svojih programskih izvajanjih omeniti problematiko slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini in v tej zvezi potrdila obveznosti za njene zakonsko zaščito, je novi ministrski predsednik in tajnik republikanske stranke Spadolini ob enaki priložnosti dejansko molčal kot grob. V svojem odgovoru v poslanski zbornici je sicer kar obširno obravnaval gospodarsko problematiko Trsta, tako da je poslanka Gruber Benco od Liste za Trst kljub drugačni napovedi glasovala za zaupnico novi vladi, a ni smatral za potrebno potrditi obveznosti prejšnjih vlad, čeprav so ga na našo problematiko opozorili senator Fontanari od Tridintinsko-Tirolske ljudske stranke, socialist Fortuna, in dva komunistična parlamentarca.

S tem seveda nikakor nočemo hvaliti prejšnjih vlad, saj je znano, da kljub sprejetim obveznostim nista ničesar naredili, da bi se naši problemi premaknili z mrtve točke. Ugotoviti pa moramo, da glede na vsebino prebranih programskih smernic je predsednik Spadolini mnenja, da problematika slovenske narodne manjšine ne zasluži pozornosti, kot je tudi ne zaslužijo odnosi med Italijo in Jugoslavijo, saj tudi o tem novi predsednik ni spregovoril niti besede, s čimer se je prav tako razlikoval od prejšnjih predstavnikov.

Spričo takšnega stanja nočemo za zdaj narediti natančnih črnogledih zaključkov, vendar menimo, da tolmačimo čustva našega prebivalstva, če rečemo, da je Spadolini globoko razočaral slovensko manjšino. Njegov molk je in bo nanjo še vplival kot mrzla prha in ne bo koristil stvari zaupanja v demokratične državne institucije. Nezaupanje pa je, kot znano, eden glavnih vzrokov hudih težav, ki danes nemirno pretresajo celotno društvo v državi.

Poljski mit nasproti poljski resničnosti

V ponedeljek se je začel v Varšavi izredni kongres poljske komunistične partije (Enotne delavske partije Poljske). Začel ga je partijski tajnik Kania s svojim poročilom, ki je bilo taktično tako preračunano in ubrano, da bi zadovoljilo Sovjetsko zvezo. To je bilo pričakovati, vendar je šel Kania v tem še nekoliko dalje, kot so pričakovali najbolj pesimistični zahodni opazovalci. To najbrž ne pomeni, da imata Kania in njegovo večinsko krilo v partiji namen začeti po kongresu kako brezobzirno akcijo za zatrtje pojavov večje neodvisnosti in demokratizacije na sindikalnem in političnem življenju, ki si jih je priborilo poljsko ljudstvo v zadnjem letu, pač pa dokazuje, kako zelo morajo poljski komunistični voditelji zmerne struje taktizirati, da bi odvrnili Sovjetsko zvezo od direktnega posega na Poljskem. Verjetno je hotel

Kania tudi prehiteti skrajneže, ki so zastopani na kongresu s kako tretjino delegatov, in jim že vnaprej izpodbiti argumente. Bati pa se je, da bo ravno zaradi tega nasprotstva med obema strujama v partiji obtičal kongres v retoriki in fraziranju, namesto da bi odkrito in stvarno obravnaval gospodarske in politične probleme, ki so se nakopičili pred partijo in do katerih bi morala zavzeti realistično stališče in jih nujno rešiti. Tako bo izredni partijski kongres zaman, obtičal bo v taktičnih notranjepartijskih problemih in v poskusih, da bi pomirili Sovjetsko zvezo in jo odvrnili od direktnega vmešanja v poljske razmere, stvari na Poljskem pa bodo ostale take, kakršne so zdaj, če se ne bodo še poslabšale.

Kongres se je začel točno opoldne s ped-
dalje na 2. strani ■

Dr. Zwitter o aktualnih vprašanjih na Koroškem

»Vsi imajo le en recept: pojdite v sosvete! Ničesar drugega, nobenega drugega predloga, nobene pripravljenosti, nobene razumevanja, nobene volje, da bi povedali, kaj so pripravljene dati koroškimi Slovincem«, tako je dejal predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter na občnem zboru Zveze slovenskih izseljencev, ki je bil v nedeljo popoldne v Sentprimozu, ko se je v svojem govoru dotaknil tudi aktualnih vprašanj.

Franci Zwitter je dejal, da kljub izboljšanju političnega vzdušja tudi po zadnjih srečanjih predstavnikov sosednih dežel konkretnih uspehov ni bilo mogoče doseči, temveč se je položaj za koroške Slovence nasprotno še poslabšal. Ugotovil je, da ni pravega razumevanja za težnje koroških Slovencev in da morajo pri uradnih pogovorih vedno samo slišati, naj so zmerni in realni in naj se zadovoljijo s politiko malih korakov. Podkrepil je upravičeno odklonilno stališče slovenske manjšine do sedmojuljske zakonodaje in s tem tudi do manjšinskih sosvetov in poudaril, da le prizadeta manjšina lahko oceni, kaj ji je v korist in kaj v škodo.

»S sosveti nam vsiljujejo svojo taktiko, da naj se vrta naša politika zgolj oko-

li teh sosvetov. To pa za nas more biti vse modrosti zadnji smisel. Mi imamo bolj važne stvari kot so sosveti, nam gre za izpolnitev člena 7 državne pogodbe. Pri tem je važno in odločilno, da smo iniciativni, da agiramo in ne samo reagiramo«, je podčrtal Franci Zwitter. Dodal je, da ne pri- nese že sama rešitev socioekonomskega položala tudi rešitev narodnostnega vprašanja. Potrebno se je prizadevati za gospodarsko ureditev, toda prav tako potrebno je krepiti in razvijati kulturno dejavnost in si prizadevati za politično rešitev narodnostnega vprašanja, za polno izpolnitev mednarodno zajamčenih pravic, kakor so vsebovane v državni pogodbi.

Ko je govoril o izseljevanju slovenskih družin v času nacifašistične strahovlade, je dal pobudo za obsežno dokumentacijo o izseljevanju koroških Slovencev. Občni zbor je to pobudo osvojil in bo poskrbel za njeno pripravo do 40-letnice izseljevanja prihodnje leto.

Slovenski izseljenci na Koroškem so svoj občni zbor povezali s tradicionalnim družabnim srečanjem, ki so ga popestrili domači prosvetaši, v vodstvenih funkcijah svoje zveze pa so potrdili dosedanje odbornike.
(Sindok)

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 19. julija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmezijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rujanu; 11.00 Mladinski oder: »Poslednji Mohikanec«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; — Klasično, a ne prereno; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Glasbeni sporedi in prenosi z naših kulturnih prireditelj; — Izbori iz tedenskih oddaj in iz arhiva; 19.00 Poročila.

■ **PONEDELJEK**, 20. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o...; Glasbene spremljave; 10.00 Koncert s posnetki na trakovih ploščah; 11.30 Zdravilna zelišča; — Kulturne aktualnosti doma in v svetu; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Edith Piaf v živo; 14.30 Otroški kotichek; 15.30 Roman v nadaljevanjih: V. J. Križanovska: »Nemeza« — 3. del; 16.00 Z besedo in glasbo po Bavarski; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Za ljubitelje operne glasbe; 18.00 Od nos današnjega sveta do naravnega okolja; 19.00 Poročila.

■ **TOREK**, 21. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.2 Dobro jutro; 8.0 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o... psiholoških vprašanjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; 11.30 Kulturne aktualnosti doma in v svetu; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Motivi z malega zaslona; 14.30 Otroški kotichek; 15.30 Portreti; 16.00 Glasbeni avtomat; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.30 »Dva bregova«. Drama v treh dejanjih, ki jo je napisal Anton Leskovic; 19.00 Poročila.

■ **SREDA**, 22. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o...; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 oKncert s posnetki na trakovih in ploščah; 11.30 Pomisleki — Slovenska poezija skozi stoletja — Razgovor z zdravniki; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Kratka poročila; 14.10 V gosteh imamo Gilberta Becauda; 14.30 Otroški kotichek; 15.30 Roman v nadaljevanjih: V. J. Križanovska: »Nemeza«; 16.00 Orkester RVT Ljubljana; 16.15 Za ljubitelje vokalnega jazza; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«; 19.00 Poročila.

■ **ČETRTEK**, 23. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o...; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; 11.30 Zanimivosti doma in po svetu — Na počitnice — Moj konjiček; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Skladatelj-dirigent; 14.30 Otroški kotichek; 15.30 Portreti (naših igralcev); 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Skladbe za zbor... in orkester; 19.00 Poročila.

■ **PETEK**, 24. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o...; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; 11.30 Naši nepoznani bratje — Sprehod na naravnih parkih in botaničnih vrtovih — Razgovor z enologom; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Folklorni odmevi; 14.30 Otroški kotichek; 15.30 Roman v nadaljevanjih: V. J. Križanovska: »Nemeza«; 16.00 Zvočna kulisa; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Umetna glasba raznih narodov — Sodobne slovenske novele; 19.00 Poročila.

■ **SOBOTA**, 25. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Danes bomo govorili o...; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; 11.30 Kulturne aktualnosti doma in v svetu; 11.30 Izseljeniški trenutek; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Sobotno srečanje; 14.30 Otroški kotichek; 16.00 Portreti; 16.15 Zimzelene melodije; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Beginu zaenkrat bolje kaže

Politična situacija po zadnjih volitvah v Izraelu je bila zapletena, tako da dolgo ni bilo mogoče reči, kdo bo sestavil vlado, ali voditelj laburistov Simon Peres ali voditelj stranke Likud, dosedanji ministrski predsednik Menahem Begin. Njuni stranki sta izšli iz volitev približno enako močni, zato bo vse odvisno od zavezništva, ki si jih bosta lahko zagotovili. Tu pa baje nekoliko bolje kaže Beginu, ker ima več simpatij pri majhnih strankah na strogo verski podlagi. Zato je predsednik republike Navon zdaj zaupal mandat za sestavo vlade spet Beginu.

Izrael je tako znova pritegnil pozornost na svoje notranje zadeve. Kar zadeva njegov odnos do zunanjega sveta, je le predobro znan, saj je to eden glavnih problemov, če ne sploh glavni problem vsega Bližnjega vzhoda. Proti sebi ima ves arabski in sploh ves muslimanski svet, razen Egipta. Ravno Beginu se imajo Izraelci zahvaliti, da jih je vsaj na južni strani države rešil oblega-

nja, ko je po ameriškem nasvetu sklenil sporazum z Egiptom in mu vrnil večji del zasedenega Sinajskega polotoka. Simpatično gledajo na Izrael tudi krščanski Libanonci, ker jih podpira v boju proti muslimanom in palestinskim gverilcem, ki so se vgnezdili v Libanonu.

Izrael kot država obsega 20.255 kvadratnih kilometrov in je torej skoraj tako velik kot republika Slovenija. Meri le 4 kvadratne kilometre več, a je treba upoštevati, da je precejšen del izraelskega ozemlja puščavski. Prebivavcev ima 3.653.000, od katerih pa jih je le malo več kot 3 milijone judovske vere. Poleg tega ima Izrael pod svojo upravo še precejšnje ozemlje, ki ga je zasedel v vojnah z arabskimi državami, tako del Sinajskega polotoka, ki pa je le redko poseljen. Gosto naseljena pa je okupirana Transjordanija, ki meri sicer le 5.878 kvadratnih kilometrov, a ima nad 700.000 prebivavcev, in Gaza, ki meri celo le 363 kvadratnih kilometrov, a ima nad 400.000 prebivavcev. Vsi ti so Arabci. Skupno živi v Transjordaniji, v Gazi in na Sinajskem polotoku nad 1.100.000 Arabcev. Če odštejemo tiste na Sinajskem polotoku in morda tudi tiste v Gazi, pa se lahko reče — vsaj po prepričanju judovskih in tudi evropskih antropologov — da so po rasi prebivavci v Transjordaniji kljub svoji mohamedanski veri celo bolj čisti Judje kot Izraelci, kajti sedanje prebivavstvo Izraela se je preselilo tja v glavnem iz Evrope, kjer se je v teku stoletij rasno precej pomešalo z drugimi narodi oziroma rasami, medtem ko predstavlja sedanje prebivavstvo Transjordanije dejansko potomce nekdanjih prebivavcev Judeje v Kristusovem času, ki so se pozneje poarabili in pomohamedanili, rasno in etnografsko pa so seveda ostali, kar so bili. Zato so etnografi ravno z njihovimi šegami pojasnili nekaj težko razumljivih mest v svetem pismu.

Izrael je po svoj legi azijska oziroma prednjeazijska država, toda po svoji civilizacijski stopnji se prišteva k evropskim državam. Prav tako tudi po svoji kulturni povezanosti. To je danes ena najbolj ogroženih držav na svetu, vendar pa tudi najbolj trdoživih, učinkovitih v vsakem pogle-

Senator Fontanari za globalno zaščito slovenske manjšine

Med razpravo o programskih izjavah nove vlade, ki jih je dal v senatu ministrski predsednik Giovanni Spadolini, je v sredo, 8. julija, posegel tudi senator Fontanari od PTT (Tridentinsko-tirolske ljudske stranke), ki je, kot znano, lani novembra vložil v parlamentu zakonski osnutek SSK za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Parlamentarec je k programu nove Spadolinijeve vlade, ki sploh ne omenja problema slovenske narodnostne manjšine v deželi Furlaniji-Juljski krajini, pozval vlado, naj čimprej zadovoljivo uredi vprašanje zakonske zaščite slovenske narodnostne manjšine v Italiji.

Deželno tajništvo SSK ob tem z zadovoljstvom ugotavlja, da je omenjeni senator stvarno predočil vladi in parlamentu potrebo po zaščiti naše manjšine, kar je rezultat plodnih odnosov in nedavnih pogovorov z njim o tem vprašanju.

Deželno tajništvo SSK

dalje na 8. strani ■

Sodelovanje med Francijo in ZRN

V Bonnu se je končalo posvetovanje med najvišjimi zahodnonemškimi in francoskimi predstavniki. Tik pred koncem sta se zadnjič sestala kancler Schmidt in francoski predsednik Mitterrand, poleg tega pa sta imela razgovor tudi francoski ministrski predsednik Mauroy in zahodnonemški kanclerjev namestnik in zunanji minister Genscher. Sledilo je še srečanje obeh delegacij, nakar sta Schmidt in Mitterrand na tiskovni konferenci povedala časnikarjem, o čem so pravzaprav razpravljali. Oba sta poudarila, da je po zadnjem posvetu francosko-nemško prijateljstvo še trdnjše kot v preteklosti in da so pogledi državnih voditeljev obeh držav v bistvenih vprašanjih zelo sorodni.

Osrednje mesto je imelo pri razgovorih bližnje zasedanje sedmih najbolj industrializiranih držav Zahoda v Ottawi. Tako Francija kot Zahodna Nemčija želita na tem srečanju preiti k obravnavanju možnih rešitev gospodarskih težav Zahoda in ne nameravata ponavljati obrabljenih in neučinkovitih besednih načrtov. V Ottawi bosta skušali doseči čimvečje soglasje vseh zahodnih držav, in torej, kot kaže, ne bosta preveč polemični z Združenimi državami.

Obed ržavi se tudi zavzemata za nov kvaliteten skok Evropske skupnosti. Glede jedrskega oboroževanja v Zahodni Evropi pa je bila poudarjena potreba, da se je treba pogajati z Moskvo,

Poljski mit nasproti...

■ nadaljevanje s 1. strani

tjem poljske narodne himne in internacionale. Po pozdravih je začel Kania brati svoje poročilo. Nastopil je zelo ostro in odločno. Rekel je, da je na Poljskem v teku oster ideološki in politični spopad, razredni boj za oblast in za politično podobo države. Izjavil je tudi, da je proti popuščanju pretiranim zahtevam sindikata Solidarnost. Pozval je k boju s protisocialističnimi silami in k večji disciplini.

Se pred začetkom uradnega dela kongresa je bil živahen organizacijski posvet, na katerem so med drugim sklenili, da — v nasprotju z napovedmi — prvi dan še ne bodo izvolili novega partijskega tajnika. V dvorani visi zgovoren napis »Socializem je treba braniti na isti način, kot se brani poljska neodvisnost«. Od tega kongresa je pričakovala svetovna javnost, da bo pokazal, kje stoji danes Poljska. Skoraj eno leto je minilo od avgustovskih stavk ob Baltiku, ki so začele novo obdobje v poljski stvarnosti. Tisti dogodki so še vsem v živem spominu: pogajanja brez krvavega obračunavanja, nastanek sindikata Solidarnost, posredovanje poljske katoliške Cerkve, razčiščevanje v komunistični partiji, grožnje iz Sovjetske zveze, notranje napetosti in prizadevanja za demokratizacijo. Ravno v času pred izrednim kongresom, ki naj bi o vsem tem razpravljali, pa je prišlo pismo centralnega komiteja sovjetske komunistične partije in sledil je obisk sovjetskega zunanjega ministra Gromika v Varšavi.

Ti zadnji posegi pa so po mnenju opazovalcev povzročili med poljskimi komunisti ostrejša stališča, ki jih očitno izraža tudi Kaniev govor na kongresu. Partijski taj-

EGS in Jugoslavija

Na zasedanju v Bruslju so zunanji ministri držav članic Evropske gospodarske skupnosti potrdili pogodbo o uvozu mladega govejega mesa iz Jugoslavije v države članice Skupnosti. To vprašanje je bilo že nekaj mesecev predmet pozornosti sveta Evropske gospodarske skupnosti, saj je bilo treba uskladiti sporazum o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Jugoslavijo s stanjem, ki je nastalo z vstopom Grčije v skupnost. Sporazum o sodelovanju je predvideval, da države članice Skupnosti smejo uvoziti letno iz Jugoslavije 34 tisoč 800 ton mladega govejega mesa, medtem ko sama Grčija uvozi iz Jugoslavije letno 36 tisoč ton tega mesa.

Po novem sporazumu bo Jugoslavija izvozila v države Evropske gospodarske skupnosti letno 50 tisoč 400 ton mladega govejega mesa. Posebna komisija izvršnega odbora Skupnosti bo še ta teden odpovala v Beograd, kjer bo razpravljala o vprašanju usklajevanja celotne pogodbe o sodelovanju med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo glede na dejstvo, da je zdaj tudi Grčija polnopravna članica Skupnosti. Izvedenci pa opozarjajo, da je bilo pri celotni zadevi najbolj kočljivo vprašanje letnega kontingenta mesa, ki ga lahko Jugoslavija izvozi v države Evropske gospodarske skupnosti.

nik je svoj nastop razdelil na dva dela. Eno uro in 10 minut je govoril o splošnem političnem in družbenem položaju v državi, po 40-minutnem premoru pa je drugi del govora posvetil hudim gospodarskim težavam, s katerimi se spoprijema Poljska, nato pa je spregovoril še o mednarodnemu položaju.

O notranjem stanju na Poljskem je dejal, da je izredno nevarno zaradi nereda. Priznal je, da je Poljska po vojni doživela vrsto dramatičnih dogodkov zaradi napak državnih voditeljev. Lanskim stavkam ob Baltiku in ljudskemu gibanju, ki jim je sledilo, pa je priznal upravičenost, ki pa, je še dostavil, zlahka postaja plen pustolovcev. Pri tem je posebej obtožil delovanje skupin KOR in KPN, dalje delovanje Zahoda in pa nekatere pobude sindikata Solidarnost. Kania je pohvalil obnovljeno sindikalno dejavnost, zelo ostro pa je obsodil, kar zadeva sindikat Solidarnost, stavkovna gibanja, zahteve po soodločanju pri imenovanjih v podjetjih in vmešavanje v politične zadeve, tudi glede partijskega kongresa. Kania je zatrdil, da ostaja Poljska zvesta prijateljstvu in zavezništvu s Sovjetsko zvezo in z drugimi socialističnimi (komunističnimi) državami. Pohvalil je poljsko katoliško Cerkev zaradi zmernosti in posredovalne vloge pri družbenih napetostih, povabil pa je tudi verne delavce, naj se vpišejo v partijo, vendar pod pogojem, da sprejmejo materialistični pogled na svet, kar pa je seveda v popolnem protislovju s katoliško vero. V gospodarskem delu poročila je Kania obširno govoril o inflaciji in pomanjkanju blaga na tržišču, o načrtih za rešitev krize, predvsem pa o dveh važnih gospodarskih dejavnostih na Poljskem, o poljedelstvu in o premogovništvu.

Zdaj, ko to pišemo, je razprava na partijskem izrednem kongresu v Varšavi še v teku in zaključki še niso znani. Vendar pa se lahko reče, da ni mogoče pričakovati, da bi se kongres izjavil v smislu kakega odcepa od Sovjetske zveze in njene ideologije. Šel ji bo na roke, kolikor bo največ mogoče, da bi jo pomiril, a vendar samo toliko, da ne bo bistveno okrnil tiste avtonomije, ki si jo je Poljska zadnje leto že pridobila.

Pri vsem tem pa se nekaj pogrša, kar bi lahko bilo v veliko oporo tistim, ki se v okviru partije trudijo, da bi ohranili Poljski avtonomijo, katero si je doslej pridobila. Poljski javnosti in zlasti tudi poljskim delavcem in kmetom manjka čut za realizem. Vse govorjenje, diskutiranje in razpravljanje o večjih svoboščinah, večji vlogi svobodnih sindikatov ter o boljšem življenju nič ne pomaga, če ne bodo začeli Poljaki več delati. Človek lahko razume težave, ki so povzročile, da se je sprožilo gibanje Solidarnost. Lahko razume stavke, ki so gotovo imele in imajo svoje upravičene vzroke. Toda po vsem tistem bi se bila lahko storilnost v poljskih tovarnah in na poljih le že bistveno dvignila, če hočejo Poljaki zares resnično gospodarsko zboljšanje. Brez boljšega dela in morda tudi več dela nikakor ni pričakovati zboljšanja gospodarskih razmer. Tisti, ki so se tako pogumno in odločno uprli starim metodam v poljskih tovarnah in v poljski politiki,

bi morali zdaj pokazati in dokazati, da so prinesli ali da so sposobni prinesiti v poljsko stvarnost tudi nekaj novega, nekaj boljšega, poleg več svobode tudi več učinkovitosti pri delu in večjo ljubezen do dela. Toda tega doslej z vsemi stavkami niso pokazali. Produktivnost se je na splošno znižala in danes Poljska manj pridela, kakor prej. Poljaki masovno bežijo v tujino, kjer si obetajo lažje življenje. Po 200 na dan jih pride samo v Avstrijo, z namenom, da bi emigrirali čez morje. Zakaj bežijo v tujino ravno zdaj, ko uživajo doma več svobode, kot so je uživali kdajkoli po zadnji vojni, in ko si lahko obetajo tudi gospodarsko zboljšanje? V tem je nekaj čudnega. V tem se sooča mit o »novi« Poljski z neko manj simpatično poljsko resničnostjo.

Morda bo kdo rekel, da je kriv sistem. Da dokler se ne spremeni sistem, tudi ni mogoče nikakršno zboljšanje. Toda prav zboljšanje rezultatov dela v večji svobodi bi lahko in bi tudi moralo odločilno vplivati na spremembo sistema. Kako drugače bi bilo vse, če bi Kania lahko, ali če bi celo moral priznati v svojem poročilu na izrednem partijskem kongresu, da so se stvari v gospodarstvu in državi zboljšale, odkar ima delavstvo svoboden sindikat in je zavlada v državi večja demokratičnost. Tako pa se zdi, da imajo prav tisti skrajneži v partiji, ki vidijo v demokratizaciji vzrok vse hujše neučinkovitosti in nereda.

Poljaki bi morali zelo, zelo paziti, da si lahkomišelnost ne zapravijo možnosti, ki jih imajo, da si za trajno zagotovijo več svobode in boljše življenje. Stavke niso pot do gospodarskega zboljšanja. To vidimo tudi v Italiji. Demagogija pa ne pelje v svobodo.

—o—

SEVERNA IRSKA

Angleška vlada zaenkrat ni odgovorila irskemu katoliškemu primasu kardinalu O'Fiaichu. Ta je nadškof kraja Armagh na Severnem Irskem, vendar je primas celotnega irskega otoka. Včeraj je precej ostro kritiziral angleške oblasti, ki da se niso hotele spustiti v pogajanja z zaporniki tajne organizacije IRA. V zaporu Maze so namreč predstavniki verske organizacije »Pravičnost in mir« s svojim posredovanjem skoraj dosegli dogovor med zaporniki in upravo jetnišnice, vendar v Londonu niso potrdili sklepov. Tako se protestna akcija zapornikov nadaljuje in v zadnjih dneh sta umrla dva nadaljnja pripadnika IRE, ki sta izvajala gladovno stavko. V zaporu sta tik pred koncem še dva zapornika.

Laburistična opozicija v Londonu je medtem predstavila načrt, po katerem naj bi se v določenem roku Severna Irška priključila Irski republiki, vendar le po ljudskem glasovanju.

—o—

NAŠE SOŽALJE

V častitljivi starosti skoraj 90 let, je v torek zjutraj umrla v Gorici gospa Cili Bitežnik, rojena Fornazarič, vdova po znanim primorskem politiku in zaslužnem javnem delavcu dr. Joži Bitežniku. V zadnjih letih je z velikim pogumom in s krščansko vdanostjo prenašala bolezen, ter skoraj do zadnjih dni spremljala dogajanja pri nas in po svetu.

Sinovoma Mitiji in Lovru ter hčerama Mihajli in Vidi ter vsem sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

Nejasen položaj na tržaški občini

Osrednji politični dogodek na Tržaškem ostaja še vedno razprava o proračunu tržaške občine. V ponedeljek je bila seja občinskega sveta, ki je imela na dnevnem redu razpravo in odobritev drugega osnutka proračuna za leto 1981 manjšinskega odbora Liste za Trst, ki ga vodi župan Cecovini. Ta dan je namreč zapadel rok, ki ga je za odobritev proračuna na podlagi zakonskih predpisov določil pokra-

Zaradi zapadlosti omenjenega roka se je v torek, 14. t. m. sestel nadzorni odbor, ki je imel na dnevnem redu sklep o tem, da se imenuje takoimenovani komisar »ad actum«, to je za odobritev proračuna. Ime komisarja bo določil predsednik nadzornega odbora. Vprašanje je zdaj, kaj se lahko zgodi, če občinski svet dejansko odobri proračun pred nastopom komisarja. Po mnenju strokovnjakov bi v tem primeru zmanjkal predmet, za katerega je bil komisar določen, in bi bila verjetno odobritev proračuna pravnomočna. Počakati bo torej treba še nekaj dni, da se dokončno razjasni usoda občinskega sveta.

—o—

DEŽELNE KOMISIJE

Svetovalska komisija deželne sveta Furlanije - Julijske krajine za poljedelstvo je odobrila osnutek deželne zakona, ki podeljuje kmetijskim dejavnostim 31 milijard lir za razdobje 1981-83. Gre predvsem za boljšanje pridelovalnih površin. Na isti seji so ponovno odobrili svojčas že odobreni deželni zakon o finančnih vprašanjih deželne uprave za razvoj kmetijstva, ki pa ga je osrednja vlada zavrnila in poslala deželi v ponovno preučitev.

RAZISKOVALNO PODROČJE

Deželna uprava bo v triletju 1981-83 podelila milijardo 200 milijonov lir konzorciju za izgradnjo, upravljanje in razvoj takoimenovanega področja za znanstvene in tehnološke raziskave, ki bi moralo nastati pri Banih. Lani so odobrili statut konzorcija, kateremu so podelili že prvih 200 milijonov lir.

—o—

JUGOSLAVIJA — BELGIJA

Belgijska policija zaenkrat še ni našla sledi za atentatorjem, ki je vdrl v jugoslovansko veleposlaništvo v Bruslju in hudo ranil gospodarskega svetnika Anakioskega in vratarja Špindlerja. Anakioski je bil zadet v hrbtenico, vendar je izven življenjske nevarnosti. V bolnišnici so uspešno operirali tudi Franca Špindlerja. Preiskovalci so v prvem hipu menili, da gre za delo kosovskih iredentistov. Albanska skupnost, ki živi v Belgiji, je to odločno zavrnila. Neznane pa je telefoniral v uredništvo nemške tiskovne agencije v Stuttgartu in dejal, da gre za skupno akcijo albanskih in hrvaških izseljencev.

Belgijska policija zaenkrat še ni našla sledi za atentatorjem, ki je vdrl v jugoslovansko veleposlaništvo v Bruslju in hudo ranil gospodarskega svetnika Anakioskega in vratarja Špindlerja. Anakioski je bil zadet v hrbtenico, vendar je izven življenjske nevarnosti. V bolnišnici so uspešno operirali tudi Franca Špindlerja. Preiskovalci so v prvem hipu menili, da gre za delo kosovskih iredentistov. Albanska skupnost, ki živi v Belgiji, je to odločno zavrnila. Neznane pa je telefoniral v uredništvo nemške tiskovne agencije v Stuttgartu in dejal, da gre za skupno akcijo albanskih in hrvaških izseljencev.

Narečja je treba ohraniti

Nova, 75. številka goriške revije Iniziativa i-sontina se začneja z uredniškim uvodnikom »Zgodovina in jutri«, ki govori o tem, kako gospodarsko prenoviti Goriško in kakšna naj bi bila gospodarska politika v ta namen. Uvodnik se pohvalno izraža o odpiranju meje v šestdesetih letih, a kritično govori o takoimenovanih osimskih sporazumih, ki so hoteli, kot pravi, leta 1975 s hlastnimi, a zmedenimi pobudami in s premajhnim znanjem ter demagogijo prevzeti in strniti tisto, kar je že presenetljivo naravno zorelo samo od sebe, to je sodelovanje ljudstva na obeh straneh. Revija kritizira tudi deželno gospodarsko politiko, češ da se je ravnala in se ravna bolj po načelu, da bi zadovoljila vsakršno zahtevo, namesto da bi premišljeno izbirala in podpirala ter gojila tisto, kar bi se z gotovostjo obneslo v prihodnosti. To in še razni drugi negativni dejavniki se pridružuje obupnemu položaju jugoslovanskega gospodarstva, položaju, ki je še veliko hujši kot zahodna in italijanska gospodarska kriza. Deželna uprava oziroma deželna gospodarska politika ni znala izdelati kakega celovitega in dolgoročnega načrta s točno določenimi nalogami in to iz strahu pred nepopularnostjo, oziroma da se ne bi komu zamerila. Revija se tudi pritožuje, da dajejo odgovorni ljudje na deželni ravni »odgovore« na probleme, ne da bi jih dovolj globoko raziskali.

Claudio Rosolin zanimivo piše o alkoholizmu na Goriškem in v vsej deželi Furlaniji - Julijski krajini. Avtor opozarja, da alkohol po zakonu ne velja za mamilo in zato boj proti alkoholizmu ni uvrščen med načine boja proti mamilom, vendar pa pomeni alkoholizem zelo hudo zlo. Ustanoviti bi bilo treba poseben deželni znanstveni center, ki naj bi vsklajal in vodil vse pobude za zdravljenje in odpravljanje alkoholizma. Anacleto Realdon objavlja članek »Psihijatrija in politika« V njem poroča o dveh zborovanjih, ki sta bili prirejeni lani v Rimu in v Trstu na temo »Politično izkoriščanje psihijatrije«. Avtor naglašja, da bi morali odgovorni, to je države in njihove zdravstvene službe, misliti predvsem na psihično bolne, ne pa da skušajo psihijatrijo politizirati in jo uporabljati v svoje namene. Pri tem se celo dogaja, da izvajajo takoimenovane socialistične države psihijatrijo desničarskega tipa, zahodne države pa psihijatrijo levičarskega tipa. O politiki socialne pomoči in rehabilitacije razpravlja Maria Grazia Cusma. Bruno Gregorich pa piše o krajevnih zdravstvenih enotah.

V reviji najdemo poleg tega še dobre članke o urbanistični politiki in okolju, o čemer piše Rosaria Piemonti, o kraških jamah in zaščiti okolja, o čemer razpravlja Graziano Cancian in Livia Zocchi, o knjižnem jeziku in narečju, izpod peresa Celsa Macorja, o nuji, da bi moral jezikovni pouk obstajati v tem, da narečja ne bi odpravljali, ampak ga ohranjali, toda skrbeti, da bi se otroci pravočasno naučili tudi knjižnega jezika, kot piše Paola Benes, pa tudi dolg članek o nekdanjem voditelju goriškega katoliškega gibanja Luigiju Faiduttiju, ki ga je napisal Italo Santeusano. Na koncu prinaša revija kulturno kroniko, v kateri govori med drugim o prvem shodu o goriških katoličanih v 20. stoletju.

Sekcija Slovenske skupnosti za občino Devin - Nabrežina prireja v soboto, 18., in v nedeljo, 19. t.m., na igrišču nabrežinskega Sokola

Naš praznik

Spored: v soboto ob 18. uri otvoritev z odprtjem kioskov; ob 19. uri: nastop slovenskega mešanega pevskega zbora »KOROTAN« in folklorne skupine KRES iz Clevelanda v ZDA. Sledi ples ob zvokih ansambla GALEBI;

v nedeljo: ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19. uri koncert nabrežinske godbe na pihala; ob sklepu bo spregovoril časnikar dr. Drago Legiša; ob 21. uri ples z ansamblom »IGO RADOVIČ«.

jinski nadzorni odbor nad krajevnimi upravami. Vendar pa po vrsti stikov med političnimi strankami, predvsem med Listo za Trst in Krščansko demokracijo, ki se dogovarjata o sestavi nove večine v občinskem svetu, tedaj niso razpravljali o proračunu. Župan Cecovini je predlagal, naj se svet ponovno sestane v četrtek ob 18.30, ker bo do takrat politična situacija verjetno razjasnjena. Za ta predlog se je izreklo 34 svetovalcev, 18 jih je bilo nasprotnih, eden se je vzdržal, odsotnih pa je bilo sedem svetovalcev. Za odložitev se je so torej glasovali svetovalci Liste za Trst, Krščanske demokracije, socialnodemokratske in republikanske stranke ter neodvisnež Anghelone.

Župan Cecovini je tudi vložil priziv na deželno upravno sodišče proti pozivu nadzornega odbora, ki je bil določil kot zadnji rok za odobritev proračuna ponedeljkov dan.

V torek, 14. t.m., je dokončala svojo življenjsko pot naša draga mama in nona

Cili Bitežnik roj. Fornazarič

Od četrтка, 16. t.m., počiva na pokopališču v Gorici.

Njeni: Mihajla, Vida, Mitja, Lavko in vsi sorodniki

Gorica, Trst, Toronto, 16. julija 1981

Hadrijan Koršič predsednik Briške gorske skupnosti

V sredo, 8. julija, je bila v Krminu prva seja novoizvoljene skupščine Briške gorske skupnosti, ki ima svoj delokrog v sedmih občinah briškega področja; zaobjema tudi del goriške občine in sicer področje na desnem bregu Soče in gre tja do vključno krmanske občine. Skupščino sestavlja 28 članov, ki jih imenujejo občine tega predela Brd. Na prvi seji je bila na dnevnem redu izvolitev predsednika; od 27 prisotnih članov je prejel 23 glasov Hadrijan Koršič, štirje svetovalci so se vzdržali. Kot je bilo dogovorjeno med strankami, ki danes upravljajo pokrajino in goriško občino, je bil izvoljen predstavnik Slovenske skupnosti. Hadrijan Koršič je svetovalec v števerjanskem občinskem svetu, do prejšnjega tedna je bil podpredsednik Briške gorske skupnosti. Sedaj je predsednik tega upravnega telesa, ki je zelo važen organizem v političnem življenju na Goriškem, saj je praktično njegov delokrog razširjen na sedem občin, kar ni v goriškem upravnem okviru malo. Slovenska skupnost je s svojo stvarno in odkrito politiko dosegla velik uspeh, saj pomeni izvolitev Hadrijana Koršiča izredno važno uveljavitev Slovencev in slovenske stranke v pokrajinskem merilu; SSK je s to iz-

volitvijo še bolj okrepila svoj položaj in ugled med našim prebivalstvom in pred celotno javnostjo.

Danes ima SSK na Goriškem odgovornost mesta kot še nikoli v preteklosti; poleg večine v Števerjanu in važne opozicijske

vloge v doberdopski in sovodenjski občini ima slovenska stranka svojega odbornika na pokrajini (Marija Ferletič), na goriški občini (Damjan Paulin) in v občini Krmin (Franc Kenda), danes pa še predsednika (in še enega svetovalca v ožjem odboru) Briške gorske skupnosti. Ob teh pomembnih uspehih moramo čestitati Slovenski skupnosti in še posebej Hadrijanu Koršiču za njegovo osebno uveljavitev, ki je obenem uveljavitev tudi slovenske politične organizacije na Goriškem.

Mladina iz Clevelanda v gosteh na Primorskem

Ob koncu tedna bo prispela v Gorico skupina Slovencev iz Clevelanda (država Ohio, ZDA), da vrne obisk nekaterih zamejskih skupin v Ameriki. Zbor »Korotan« in plesna skupina »Kres« bosta prišli v Gorico v soboto, 18. julija zjutraj, kjer jih bo ob 11. uri na goriškem gradu sprejel goriški župan dr. Antonio Scarano. Zvečer bo prvi nastop v Nabrežini v okviru »Našega praznika«, ki ga prireja nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti. V nedeljo ob 10.30 bo zbor, ki ga vodi inž. Franček Gorenšek, pel pri sv. maši v Štandrežu, sledilo bo srečanje z domačini. V Katoliškem domu bo ob 19. uri srečanje z goriškimi Slovenci, nato koncert in nastop folklorne skupine v dvorani Katoliškega doma; po koncertu prosta zabava ob igranju ansambla Lojzeta Hledeta. V ponedeljek pa bo med borovci v Števerjanu poslovljni večer. Naslednjega dne bodo ameriški Slovenci odpotovali na Koroško, kjer bodo do konca meseca in nastopili na številnih koncertih. Naše rojake iz Amerike prijazno pozdravljamo med nami in jim želimo dobro počutje; primorski Slovenci so vabljeni, da se v čimvečjem številu zgrnejo okrog rojakov iz Amerike ob njihovem prvem obisku pri nas.

USTANOVITEV DELOVNIH KOMISIJ V GORIŠKI OBČINI

V goriškem občinskem svetu so sprejeli sklep, da se ustanovijo posebne delovne komisije, ki imajo nalogo, da obravnava različna vprašanja in posredujejo občinski upravi mnenja in predloge z raznih področij; komisije sestavljajo svetovalci, ki zastopajo vse stranke v občinskem svetu in se za svoje delovanje lahko poslužujejo tudi strokovnjakov. Pravilnik komisij je o-

dobril pokrajinski nadzorni odbor in so tako sestavljene.

Komisija za splošna vprašanja, decentralizacijo, narodnostno manjšino: Polmonari (KD), Chiarion (KPI), Tacchinardi (PSDI), Waltritsch (PSI), Bratuž (SSk), Coana (MSI); v vseh komisijah sta poleg navedenih še Drufuca (PRI) in Fornasir (PLI), ki sta edina svetovalca teh dveh strank.

Komisija za gospodarska vprašanja, proračun in načrtovanje: Feleppa (KD), Lamberti (KPI), Brunello (PSI), Bianconi (PSDI), Bratuž (SSk), Baiocchi (MSI).

Komisija za urbanistiko, javna dela, ekologijo: Fornasir (KD), Coceani (KPI), Brunello (PSI), Tacchinardi (PSDI), Paulin (SSk), Baiocchi (MSI).

Komisija za šolska vprašanja, šport in kulturo: Cefarin (KD), Mermolja (KPI), Waltritsch (PSI), Bratuž (SSk), Bianconi (PSDI), Pascoli (MSI).

Komisija za socialno-skrbstvene službe: Nanut (KD), Pirella (KPI), Bratuž (SSk), Waltritsch (PSI), Coana (MSI), Gentile (PSDI).

Odobren proračun goriške pokrajine

Pretekli ponedeljek, 13. julija, je goriški pokrajinski svet izglasoval proračun za leto 1981 in načrt posegov za naslednja tri leta. Za ta dokument, ki predvideva 27 milijard izdatkov in ravno toliko dohodkov, so se izrekli predstavniki strank petčlanske koalicije, ki, kot na goriški občini, vodi pokrajinsko upravo; proti proračunu je glasovalo sedem komunistov (svetovalec Spacal je bil odsoten) in predstavnik MSI Cosma. Razprava o proračunu je potekala na prejšnjih sejah, tako da ni bilo v ponedeljek kakih daljših posegov; vsekakor pa je za to sejo vladalo precejšnje zanimanje, saj ni bilo do zadnjega dne mogoče vedeti, kako se bodo stranke opredelile, ker je v teku preverjanje med petimi strankami, ki sestavljajo večino na pokrajini in v goriški občini. Kot je znano, je preverjanje zahtevala Krščanska demokracija, potem ko je prišlo do izvolitve socialdemokrata Esposito za predsednika goriške Krajevne zdravstvene enote. Ker ni prišlo med omenjenimi strankami do predhodnega dogovora in sta tako KD kot PSDI vztrajali pri svojem kandidatu, je bil izvoljen Esposito z odločujočimi glasovi komunistov, ki niso

dalje na 8. strani ■

Sklep o uporabi slovenščine

V četrtem prometnem območju (bacino di traffico) imamo Slovenci pravico, da uporabljamo slovenski jezik. Pravilnik tega konzorcija, ki je bil sprejet na zboru že leta 1976, predvideva v svoji deseti točki dobesedno tole: »Uporabnost slovenskega jezika je možna na sejah zbora in v stikih z upravami in občani samo na zahtevo zainteresiranih uprav in občanov«. Tega so se v upravi konzorcija držali že vseh pet let, saj so bila na primer vabila dvojezična, dvojezična so bila tudi letna poročila in vsa ostala dokumentacija skupščine, v

službi v upravi konzorcija je tudi uslužbenka slovenske narodnosti. Lansko leto sta v konzorciju na novo pristopili tudi goriška in tržaška pokrajinska uprava in zato je bilo treba pravilnik prilagoditi. Postopek se je zaključil 25. junija letos, ko sta odlok podpisala notranji minister Rognoni in minister za prevoze Formica. S tem je bilo tudi uradno potrjeno in zagotovljeno, da imamo Slovenci pravico uporabljati v neki javni ustanovi slovenski jezik, kar je le korak naprej v boju za uveljavljanje našega jezika v javnosti.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Kriza knjigarn in lepe knjige

Eden izmed najuglednejših in največjih italijanskih dnevnikov je prinesel te dni članek, ki opisuje krizo knjigarn v Italiji zaradi zmanjšane prodaje knjig. V kriznih obdobjih so ljudje prisiljeni, da se odpovedo vsemu tistemu, kar se jim ne zdi nujno potrebno, in mnogi začnejo pri knjigah. Vse drugo se jim zdi bolj potrebno kot knjige. Seveda po so tudi takšni, ki mislijo drugače, vendar pa izpad velikega dela kupcev že spravlja v resne težave knjigarno in založbe.

Zanimivo je, da se občuti kriza najbolj pri prodaji romanov in druge pripovedne literature, ne pa toliko na področjih esejističnih knjig. Vzrokov za to je morda več. Predvsem se lahko reče, da so ljudje na splošno, tudi neglede na gospodarsko krizo oziroma inflacijo, ki jih sili k varčevanju pri nakupih knjig, naveličani leposlovja, ki se je odreklo svoji glavni funkciji, namreč pripovedovanja zanimivih zgodb, in se ukvarja skoro samo še s psihologijo, sociologijo, politiko, estetiko in tako naprej. Večina pisateljev samo eksperimentira z jezikom, slogom in tehniko pisanja; drug drugega skušajo prekositi v modernosti, t. j. v oddaljevanju od tradicije pisanja romanov, pri tem pa pozabljajo, da pričakuje bralec od njih predvsem zanimivo zgodbo, namreč da mu dajo čutiti utrip resničnega življenja, da mu prikažejo zapletene življenjske situacije in zanimive človeške tipe in okolja, ali pa politični svet fantazije. Bralec ima vtis, da pisatelj v mrzličnem prizadevanju, da bi si izmislili kak nov način pripovedovanja oziroma pisanja, odpoveduje fantazija ali da jih človeške usode manj zanimajo kot pa jezik ali slog morda neka življenjska filozofija, ki naj bi jo izpovedovale ali dokazovale osebe v romanu. Te osebe postanejo tako samo lutke brez lastne duše in življenja. Zato so neprikupne in nezanimive ter puščajo bralca brezbriznega in hladnega. Več resničnega življenja najde celo v esejističnih spisih, ki se ukvarjajo s konkretnimi ljudmi in problemi.

Drugi vzrok je nedvomno v tem, da so postale knjige predrage tudi neglede na splošno gospodarsko krizo oziroma inflacijo. Neprestano zviševanje cene papirja in tiskarskih stroškov je pognalo cene knjig tako navzgor, da se zdijo odločno pretirane za užitek branja, ki je, kot rečeno, pogosto dvomljivo. Ko človek knjigo prebere, jo odloži v knjižnični predal, in če mu ni ugajala, je ne bo vzel nikoli več v roke. Torej si vsakdo premisli, preden izda precejšnjo vsoto denarja za nekaj, o čemer je skoro gotov, da ga bo razočaralo.

Tretji vzrok ne najbrž pomanjkanje časa za branje romanov. Ljudje berejo danes predvsem tisto, kar morajo oziroma od česar si pričakujejo povečanje svojega znanja, kot npr. od branja esejističnih knjig, to pa jim lahko koristi v poklicu in družabnem življenju, medtem ko sodijo, da jim vsak sodobni roman v tem pogledu nič ne nudi. To mnenje je sicer zgrešeno, vendar je zelo razširjeno.

Kriza se kaže tudi pri slovenski pripovedni knjigi in to v glavnem iz istih vzrokov. Slovenska leposlovna knjiga, zlasti še pripovedna, je postala zelo draga in mnogi si je ne morejo več privoščiti. Zadovoljiti se morajo z izposojenimi knjigami iz kake javne knjižnice. Prav

tako drži tudi za slovenske romane, da so s pripovednega stališča premalo zanimivi in izvirni. Neprestano obravnavanje tematike iz zadnje vojne in skoro vedno v črno-beli tehniki je ljudi utrudilo in so tega naveličani, posebno še zato, ker jim nudijo tako »pripovedovanje« pogosto hučo povprečni pisatelji, ki niso sposobni pisati o drugem in menijo, da si lahko le na tak način zagotovijo bralce — in založbo. Ljudje pa bi radi brali zanimive inteligentno napisane knjige iz sodobnega življenja, Naveličani so tudi pornografije. Nekateri slovenski pisatelji namreč menijo, da bodo ljudje rajši segali po njihovih knjigah, če bodo pisali pornografsko. Pri tem se zgledujejo po tuji pornografski literaturi, posebno po ameriški, npr. v tolikih »žepnih« knjigah, ne da bi se zavedli, da to ni nikakršna leposlovna literatura, ampak da tudi na tržišču velja za tisto, kar je. Razni slovenski pisatelji, ki sicer hočejo veljati za resne avtorje, pa slepo posnemajo tako pisanje, misleč, da je to pač moderno pisanje, moderna literatura, in drsijo tako v opisovanje neokusnosti in v ogabno izražanje, ki nimata prav nič skupnega niti z resnično erotiko, kaj šele z resnično pripovedno umetnostjo. V kaki mili in sramežljivi junakinji v romanih kakega Ignazia Siloneja ali starega Knuta Hamsuna je stokrat več erotičnega mika kakor v dolgih

pornografskih opisih kakega sodobnega slovenskega avtorja.

Slovenski pisatelji se na splošno obnašajo, kakor da bi bili slepi in gluhi za resnično življenjsko problematiko, tudi današnjo problematiko v slovenskem okolju. Ljudje in razmere, ki jih opisujejo, so plehki, prazni, nezanimivi, sintetični.

V popolni krizi je tudi pripovedništvo, ki ga izdaja celjska Mohorjeva družba. Le tu pa tam še zaveje v njene izdaje malo sveže sape, npr. kak Rebula, vse drugo pa je takorekoč neprebavljivo, omledeno, kar velja posebno za Kozarjeve »povesti«. Nedvomno je ravno ta marsikomu priskutil branje mohorjevih povesti. Priznamo, da smo med tistimi tudi mi. Nič čudnega, če ima baje celjska Mohorjeva družba vsako leto nekaj tisoč naročnikov manj. Ne razumemo, zakaj se ne odloči rajši za kak dober prevod ali za ponatis kake dobre manj znane povesti in prejšnjih časov, če nima na razpolago dobrih izvornih del. Predvsem pa je napačno vztrajanje pri mnenju, da se slovenski bralec krščanskega svetovnega nazora v teku desetletij ni prav nič spremenil, da ni prav nič dozorrel niti v estetskem pogledu — glede zahtev po umetniški kvaliteti knjig — niti glede svoje družbene in religiozne izobrazbe. Ali mora biti glavna značilnost mohorjeve povesti ali romana zares naivnost, kot se zdi, da so še vedno prepričani uredniki celjske Mohorjeve? Zakaj bi se morali pisatelji truditi pisati naivne knjige, bralci pa bi morali hliniti, da jim ugajajo?

Krščanska miselnost in morala, ki ju menda Mohorjeva družba še vedno zahteva od svojih leposlovnih avtorjev in predpostavlja pri

dalje na 7. strani ■

Glasnik Slovenskega duhovniškega društva

Nova, druga letošnja številka Glasnika Slovenskega duhovniškega društva se začneja z obširnim poročilom o duhovniških srečanjih ali boljše rečeno o srečanjih, sestankih in zborovanjih udov Slovenskega duhovniškega društva v mesecih aprilu in maju. Ta srečanja »so bila združena s prazno 40-letnice ustanovitve OF in 1. maja, mednarodnega praznika dela«. Poročilo pravi: »Vsa srečanja so področni odbori dobro pripravili, referat predsednika Romana Kavčiča je bil od društvenih članov in od zastopnikov družbenih organizacij z odobravanjem sprejet. Udeležba pa ni bila povsod zadovoljiva, zlasti nekateri člani ljubljanskega področja imajo očitno premalo društvene zavesti in se ne odzovejo nobenemu povabilu, kakor da živijo zunaj našega prostora in časa«.

Po raznih govorih na zborovanju ljubljanskih udov duhovniškega društva je imel predavanje Roman Kavčič. Imelo je naslov »Slovenski duhovniki v NOB« in je bilo izredno zanimivo, zlasti še za zgodovinarje, saj je navedel vsepolno dejstev in imen. Nekatera teh dejstev so bila vse dozdaj le malo znana ali sploh neznana. To dokumentacijo v besedi dopolnjuje nekaj fotografij iz vojnega časa.

Iz poročila tajništva duhovniškega društva kot je bilo podano na enem duhovniških srečanj, zveemo, da je društvo nedavno izdalo drugo izdajo Molitvenika v 40.000 izvodih. V tisk je dalo tudi četrto knjigo razprav in razmišljanj škofa Grmiča, ki bo imela naslov »Življenje iz upanja«. V reviji je rečeno o tem: »Je pisana v jasnem in razumljivem slogu, ki je za Grmiča značilen. Ze

bežen pogled v naslove nekaterih poglavij pove, da bo knjiga zelo aktualna. Naj navedemo samo najbolj značilne: Sodobni pogled na svet in vera, Evangelij v službi humanizma, Teologija v našem času in prostoru, Potreba po prenovi, Družina v ogledalu pomembnih sprememb in misli ob evangeliju. Knjiga bo obsegala 320 strani... Upajmo, da ne bo obležala v našem skladišču!« pristavlja poročilo tajništva duhovniškega društva »Bila bi dvojna škoda: za nas finančna, za vse pa kulturna, duhovna. Saj ni nujno, da se človek v vsem strinja z avtorjem. O vsem nam je potrebna teološka razglednost in širina! Sicer pa iz Grmičeve knjige veje **optimizem in vera v prihodnost Cerkve**.«

Alojz Kocjančič zanimivo in realistično piše pod naslovom »Oaza sredi puščave« o vasi Korte nad Izolo, ki je bila v povojnem času preimenošana v Dvore. V času fašizma je bila po svoji narodni zavednosti in razgibanosti tudi v verskem pogledu prava trdnjava. Precej obširno poročilo o Slovencih v zamejstvu Janez Korošec. Naj omenimo še rubriki Naši pokojniki in Med knjigami. V tej zadnji rubriki je objavljeno precej obširno Gregoričovo poročilo o novem, 12. zvezku Slovenskega biografskega leksikona. Zelo zanimiv in zgodovinsko pomemben je članek Viktorijana Demšarja »Zgodovina šole v Komendi«, ki se bo zaključil v prihodnji številki revije. Važen je seveda predvsem za zgodovino šolstva na Slovenskem. Isto velja za nadaljevanje Kratkih biografij naših najstarejših šolnikov, ki jih Etbin Boje že dalje časa objavlja v tej reviji. Na platnici najdemo tudi — kot novost — Jezikovni kotiček.

Sodobno kmetijstvo

Vrt v poznem poletju

V poletnih mesecih moramo vrtnino skrbno negovati in ji nuditi ugodne pogoje za rast z redčenjem in vlago, kar je važno posebno za rastline s slabše razvitimi koreninami in večjo listno površino, kajti take potrebujejo več vlage kot tiste z močnejšimi koreninami in manjšo listno površino, katere zalivamo redkeje, a takrat bolj temeljito. Zato je boljše talno zalivanje kot rosenje. Nasad beluša v juliju, ko požene listje, potrosimo s kompostom, kateremu dodamo gnojilo in naredimo grebene, potem ko suho zemljo zalijemo in pazimo, da ne poškodujemo korenin. Beluševa muha v tem času odloži na listje jajčeca, iz katerih se razvijejo umazano zelene ličinke, ki obžirajo nežno listje. Ob prvem pojavu moramo škropiti z insekticidom, sicer se bo čez šest tednov razvila še številnejša druga generacija ličink.

V zelenjavnem vrtu smo pospravili solato kolerabico, špinačo, mangold in gredice pripravimo za novo setev, pri tem pa ne smemo motiti živahnega življenja bakterij v vrhnji plasti zemlje. Zato jo samo zrahljamo in ne prelopatimo, dodamo komposta in jih posadimo ali posejemo. Manjkajoče hranilne snovi dodamo vrtninam z dognojevanjem med rastjo. Sejemo poletne mehkolistne solate, ki ne gredo hitro v cvet. Novošelandsko špinačo, ki poleti razvije poganjke, polne mesnatih listov in ne gre v cvet, sejemo sedaj, da se bo v prihodnjem letu razrastla. Če sejemo črno redkev konec julija, da zelo mehak koren. Vedno znova lahko sejemo špinačo, ne uspe pa setev graha, saj ga jeseni rada napade plesen. Do 20. julija bo breznitna sorta stročjega fižola še uspela. Proti pegavosti so odporne breznitne sorte harvester, toperop, seme pa pred setvijo razkužimo z ortocidom ali lekinolom.

Konec julija ali na začetku avgusta sejemo kitajski kapus v vrstah, oddaljenih na 40 cm, v vrsti pa jih redčimo na 30 cm, presajanje slabo prenaša. Manj semena porabimo, če v razdalji 30 cm posejemo po tri semena vznikle rastline pa postopoma razredčimo, tako bo posevek dovolj gost, a varujmo ga škodljivcev.

Pri paradižniku vsakih 8 dni redno odstranjujemo zalistnike, tako da niso daljši kot 10 cm, pri daljših odščipnemo samo vrh in pustimo dva mlada lista, ki bosta pomagala pri prehrani rastline. Paradižnik vzgajamo eno ali dvostebeljno, ker rastline tako razvijejo več dozorelih in do konca oblikovanih plodov. Nasad tako vzgojenih paradižnikov je bolj zračen in rastline se po dežju prej osušijo, tako je tudi obolelost manjša. Hkrati s pinciranjem ga privežemo h kolu, prvič ko je visok 30 cm in nato vsakih 10 do 14 dni. Pri sortah grmičastega paradižnika tega dela ni, saj imajo na vrhu cvet in ne rasti poganjek.

Po dežju ali zalivanju paradižnik dognojimo s kompleksnim gnojilom, izogibajmo se pa močnega gnojenja z dušikom, ker povečuje rast in neugodno vpliva na nastanek plodov.

V vrtovih vidimo pohojeno že zeleno listje čebule, s čimer nekateri želijo pospešiti zorenje čebule, kar pa ni prav, saj ta-

ko prisilno zorenje zmanjšuje pridelek, ki v skladišču ni odporen. Če je čebula v zemlji, ki ni gnojena s svežim hlevskim gnojem, ampak je humozna, bo dozorela brez takih posegov. Listje hrani čebulo in če ga odstranimo, pridelamo drobno čebulo, znak zrelosti je porumenelo listje, ki se suši in s pobiranjem ne odlašajmo, ker odganja in požene korenine, take čebule pa ni moč dolgo hraniti.

Buče, kumare, cvetača in zelena potrebujejo veliko hranil; zato jih dognojimo z raztopino gnojila. Toplote je dovolj; skrbeti je treba za vlago; zato zalivamo zvečer ali zgodaj zjutraj, ko rastline še niso ogrele, z okopavanjem pa preprečimo osušitev zemlje.

Visok stročji fižol trgajmo dvakrat tedensko, ker bo le tako znova cvetel in nastavljal mlado stročje. Pazimo, da korenin, ki so polne bakterij in sprejemajo dušik iz zraka, ne izpulimo, saj bi tako prekinili simbiozo. Pobrano čebulo posušimo, očistimo in uskladiščimo v mrežaste vreče, ki jih obesimo v zračen hladen prostor ali pa čebulo razgrnemo, poškodovano pa izločimo.

—o—

CENE

Osrednji odbor za cene je začasno odložil razpravo o napovedanih podražitvah sladkorja in zdravil. Zdravila naj bi se povprečno podražila za 16,5 odstotka, sladkor pa za 105 lir pri kilogramu. Seja se bo nadaljevala v torek. V petek pa bo isti odbor razpravljal o podražitvah petrolejskih derivatov.

Z. T.

KMETJE IN KRŠČANSKA DEMOKRACIJA

V intervjuju za glasilo Krščanske demokracije Il Popolo je predsednik Vsedrjavne zveze neposrednih obdelovalcev zemlje Lobianco izjavil, kako ni nikoli mislil in še manj izjavil, da bi se morala ta Zveza oddaljiti od Krščanske demokracije. Lobianco je pristavil, da je in bo Zveza neposrednih obdelovalcev zemlje povezana s Krščansko demokracijo, čeprav ob spoštovanju avtonomije obeh organizacij. Kar zadeva odnose z Enotno sindikalno federacijo CGIL, CISL in UIL, je Lobianco dejal, da temeljijo ti odnosi na načelih dialoga in odprtega soočenja. Kmetje, je nadaljeval Lobianco, so odločilna družbena sila ne samo, kar se tiče gospodarstva, temveč tudi nadaljnega razvoja celotne družbe.

—o—

KRIZA KNJIGARN IN LEPE KNJIGE

■ nadaljevanje s 6. strani

svojih naročnikov, naj se srečujeta in soočata z resničnimi današnjimi problemi modernega človeka. Med takimi problemi so tudi problemi zakonske zvestobe in ločitve, splava, problemi vesti, nasprotja med vero in prakso življenja, verski dvomi, spontani ali privzgojeni ateizem, samomori, nazorska nasprotstva med starši in odraščajočimi otroki. Kriza starega načina življenja na kmetih, egoizem, pa še marsikaj drugega. Zakaj pisatelji Mohorjeve ne bi smeli resno, umetniško poglobljeno pisati o tem? Zakaj se morajo delati, da taki problemi za kristjane in posebno za naročnike Mohorjevih knjig ne obstajajo? In zakaj bi morali ti, kot rečeno, hliniti, da jih taki problemi ne zanimajo in da jih bolj zanimajo kake čvekave in omladne Kozarjeve zgodbe?

Naša dežela hudo zaostaja v razvoju

Izšla je nova, tretja letošnja številka revije »Apindustria«, ki jo izdaja Deželna zveza malih in srednjih industrij v Furlaniji-Juljski krajini. Revija je namenjena tudi večjim obrtnikom glede na svojo vsebino. V vsakem pogledu pa je zanimiva in aktualna kot zrcalo gospodarskih razmer in merilo za gospodarski razvoj najpodjetnejših in gospodarsko najbolj zdravih, četudi morda najmanj podpiranih podjetniških krogov v deželi.

Uvodnik, ki ga je napisal Paolo Stefanato, opozarja na čudni pojav zaostajanja naše dežele v gospodarskem razvoju Italije. Avtor pravi, da smo si svoj čas ustvarili glede naše dežele, predstave o njenem dinamičnem razvoju, ki danes nikakor ne odgovarjajo več resničnemu stanju. Danes spada Furlanija-Juljska krajina po ritmu svojega razvoja med najbolj nerazvite dežele v Italiji. Ne bi smeli več izgubljeni časa, da bi to popravili. Morali bi si zavihati rokave in načrtovati stvaren razvoj.

Drugi avtor, Valentino Bianchet, potrjuje Stefanatu in pravi, da bi bilo treba spodbuditi predvsem malo industrijo, da bi spet dobila zagon in se začela bolj krepko razvijati. V ta namen predlaga nekaj konkretnih pobud. Nerio Tomizza piše, da bi se moralo gospodarstvo v naši deželi ozi-

roma majhni in srednji podjetniki prilagoditi kratkim časovnim ciklusom pri programiranju gospodarskega razvoja. To bi napravilo programiranje in produkcijo bolj elastični, bolj prilagodljivim potrebam in zahtevam za sproti.

O davčnih problemih malih in srednjih podjetnikov piše Emilio Pacela, o regulacijskih načrtih in o razpoložljivosti zemljišč za gradnje pa Mario Basso. Zanimiva je avtorjeva trditev, da določajo regulacijski načrti, za gradnje mnogo večje površine, kot je potrebno, dejansko pa je na razpolago manj gradbišč, kot bi bilo potrebno, ker jih lastniki nočejo dati na razpolago in prodati. To poganja cene zemljišč za gradnjo hiš oziroma stanovanj v višino, ki se zdi skoro fantastična in ki je seveda večina ne zmore.

Zanimiv je tudi članek Enrica Galassija, kako prenoviti takoimenovane zgodovinske centre mest. V ta namen razlaga tudi nekaj predlogov. Revija prinaša poleg tega še članek o krivicah, ki se godijo prevoznikom s tovornjaki, o raznih razstavah izdelkov, npr. pohištva, in še o marsičem, kar zanima male in srednje podjetnike. Naglašena je tudi nujnost sodelovanja med industrijo in kulturo.

- Alora Karlo se bo oženu.
- Kateri Karlo? Jest poznam tolko Karlotov. Tudi papež je Karlo ...
- Ma tisti angleški princ. Bo vzeu ano lejdi, ke se kliče Diana Spencer.
- A, če se an princ poroče, bo tu velika ohcet. Še večja ku u Repni.
- Veš de. Ma tudi dosti skrbi, posebno za policijo. Ke angleška policija je zadnič nardila strašno grdo figuro, ke je lahko uni streljau na kralico taku od bliži. Zatu bojo zdej policaji gledali, de popravejo tisto blamažo. So vre nardili ane velike plane za zagvišat ohcetarje. Njeh sprevod bo šou tri kilometre daleč od njeh palače do katedrale. In po celi poti bojo stali policaji na vsakeh pet metrov aden. In bojo ohcetarjem kazali hrbet jn gledali pruti ledem, de ne be kašen začnu kej mirt ses kašnem revolverjem. Med ledmi pej bojo še pomešani policaji u civili. Policija si bo tudi preskrbela lišto vseh tisteh ledi, ke bojo z uaken gledali tu ohcet.
- E, policija jema s tašno ceremonijo dosti skrbi. Jest rečem, de marsikašen tudi kouno to ohcet.

SVETOVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

19. septembra bi se moralo v Meranu na Južnem Tirolskem pričeti svetovno šahovsko prvenstvo. Trenutno pa grozi nevarnost, da tega prvenstva sploh ne bo. Pomeriti bi se morala svetovni prvak Karpov in izzivalec Korčnoj. Oba sta sovjetska državljana, vendar Korčnoj živi kot begunec v Švici. Šahovsko mednarodno združenje je naprosilo sovjetske oblasti, naj dovolijo družinskemu članom Viktorja Korčnoja, da lahko zapustijo Sovjetsko zvezo. Zaradi tega je bil pričetek prvenstva odložen za mesec dni. Zdaj pa obstaja resna nevarnost, da se zadeva še bolj zaplete, saj so sovjetske oblasti odgovorile, da se šah ne more mešati s političnimi vprašanji. Karpov je že izjavil, da nasprotuje odložitvi začetka prvenstva za mesec dni, pri čemer je dejal, da bi se v tem primeru ne udeležil tekmovanja. Prihodnjo nedeljo bo zasedalo vodstvo Mednarodnega šahovskega združenja. Zasedanje bo v mestu Atlanta v Združenih državah. Opazovalci menijo, da se bo spor v zadnjem trenutku vendarle pozitivno rešil.

- *Kej tisto! Ma kej jema reč tisteh tristu medvedov, ke so jeh pobili tam u Kanadi, de bojo z njeh kože nardili nove kape kraljevi gardi. Ke za tašno ohcet more bet vse novo, tudi kape.*
- Bogi medvedje! Kej so uani krivi, če se ta princ žene!
- *Moreš vedet, de za anga princa je prou doužnust, de se ožene, zatu ke more skrbet, de gre raca naprej. Ne more ostat ledih, ku ti al pej jest. Uan more preskrbet prestolonaslednika. Vidi — denmo reč — tisti perziški šah. Kolko skrbi je jemu, za naredet sina! Kadar je vidu, de mu prva žena ne bo rodila sina, je prfina menjau ženo. In ta druga mu je res rodila sina.*
- Ja, jn pole, ke si je preskrbu prestolonaslednika, so pej vzeli tron še njemi ...
- *Ja, videš, človek obrača jn Alah obrne. Ma povej ti meni, kej je res, de princi, kralji, cesarji jn šahi jemajo plavo kri?*
- Bejži, bejži, glih taku rdeča je, ku tvoja al moja. Zatu ke tudi u njeh družine lahko pride kej navadne krvi. Ti bom povedau ano štorjo: u starih cajteh je šou an angleški kralj na lov na lisice. Ke Angleži strašno radi lovejo lisice. Jn ke taku jaha tam po pulji, zagleda uan jn njegovi dvorjani anga kmeta ke kopà. Jn ta kmet je biu pej strašno podoben glih kralji. Glih tašno postavo, oči, lasi, nus, glas — vse. Ku de be biu njegov brat al dvojček. Samo de je biu raztrgan jn umazan od dela. Kralji je preci padlo u glavo, de je morbet tu ana avantura njegovga očeta, ke je jemu ženske strašno rad. Jn reče tistmi kmeti: »vi mož, ste gotovo zamerkau, de sva si midva neverjetno podobna. Kej ni morbet vaša mati šla kašenbot u London? Morbet na dvor za deklo?« Jn znaš kej mu je odgovoru tisti kmet? »Ne, veličanstvo, moja mati je bla zmiram tle na kmetiji jn ni šla nikoli nikamer. Ma moj uače je pej dostikrat hodu u London; posebno kadar je biu mlad.« Si misleš, kaku je ostou tisti kralj!

BEGINU ZAENKRAT BOLJE KAŽE

■ nadaljevanje z 2. strani

du, v gospodarskem, kulturnem in vojaškem. V Izraelcih živi pionirski duh naseeljencev, ki so našli domovino, pa tudi odločenost, da so zdaj na svoji zemlji, ki so jo pripravljene braniti do konca. Nočejo, da bi jih še kdaj kdo preganjal na tuji zemlji. Ta odločenost jim daje moč za odpor, dela pa jih tudi precej nestrpne in trde do Arabcev na zasedenih ozemljih.

KONFERENCA O KAMBODŽI

V Sovjetski zvezi so ostro napadli konferenco o Kambodži, ki se je začela v New Yorku. Agencija TASS je obtožila Združene države, da so zakrivile najbolj tragične dogodke kamboške novejšje zgodovine, zdaj pa proglašajo same sebe za zaščitnice kamboškega ljudstva. Konferenca je po sovjetskem mnenju samo sredstvo, s katerim naj bi Združene države in Kitajska pred mednarodno javnostjo zakrile svoje vmešavanje v notranje zadeve Kambodže.

NOVICE

ZBOR SOCIALISTIČNIH VODITELJEV

Predsednik socialistične Internacionalne in bivši zahodnonemški kancler Willy Brandt je sklical zborovanje glavnih voditeljev socialističnih strank na Zahodu, da bi na njem obrazložil potek pogovorov, ki jih je imel pred kratkim v Moskvi s sovjetskimi voditelji. Predmet teh pogovorov je bilo vprašanje razorožitve. Zborovanje socialističnih prvakov je bilo v sredo in četrtek v Bonnu. Prisotni so bili zahodnonemški kancler Schmidt, avstrijski zvezni kancler Kreisky, tajnik Italijanske socialistične stranke Craxi, tajnik Italijanske socialdemokratske stranke Longo, tajnik Španske socialistične stranke Gonzales, tajnik Francoske socialistične Jospin in voditelji drugih zahodnoevropskih socialističnih in socialdemokratskih strank. Zanimivo je, da se je zborovanja v Bonnu, na katerem so razpravljali predvsem o vprašanju namestitve novih jedrskih raket v Zahodni Evropi, udeležil tudi izraelski laburistični prvak Simon Peres.

AMNESTY INTERNATIONAL

Znana organizacija Amnesty International je naslovila na češkoslovaškega predsednika Husaka poziv, naj ponovno prouči ukrepe, ki omejujejo svobodo informacije, gibanja in vere. Amnesty International je posredovala predsedniku Husaku listino, ki navaja primere zlorabe na škodo tistih, ki javno izpovedujejo svoje mišljenje, in sicer od sovjetskega vojaškega posega 23. avgusta 1968 do današnjih dni. Omenjena organizacija opozarja, da se češkoslovaški zakoni izvajajo na način, ki ni v skladu s Helsinško sklepno listino in z načeli Združenih narodov. To ima za posledico, da se ljudje zapirajo brez kazenskih obravnav. Amnesty International navaja primere aretacij, hišnih preiskav, zaslišanj, odpustov iz službe in drugih ukrepov na škodo nekaterih ljudi, ki se zanimajo za stanje spoštovanja človekovih pravic na Češkoslovaškem. Končno se Amnesty International pritožuje, da njeni predstavniki ne morejo prisostvovati kazenskim obravnavam.

ODOBREN PRORAČUN GORIŠKE POKRAJINE

■ nadaljevanje s 5. strani

člani petstrankarske koalicije. Kot rečeno, preverjanje je še v teku in ne vemo, kako se bo zaključilo. Če bi morali sklepati po glasovanju za proračun na pokrajini, bi lahko rekli, da je že prišlo do soglasja med petimi strankami ali pa tudi, da je bil proračun izglasovan, da bi zagotovili redno delovanje pokrajinske uprave in tako oddaljili možnost komisarske uprave; mogoče pa bo do krize prišlo jeseni. Zaenkrat je ta nevarnost mimo. Za Slovensko skupnost je podala svojo izjavo odbornica Marija Ferletič (s kratkim povzetkom tudi v slovenščini) in utemeljila pozitivno stališče do letošnjega proračuna.